

Domein Lenen, Sparen en Retailbeleggen

Activiteitenkalender

Thema de dienstverlening aan de kleine belegger is passend

Projectmatige activiteiten

1. Passendheidstoets

Uit verkennend onderzoek van de AFM blijkt dat de passendheidstoets en de daaruit voortvloeiende waarschuwing voor execution only-beleggers in de huidige vorm een beperkte mate van beleggersbescherming biedt. Tegelijkertijd is de passendheidstoets momenteel de enige vorm van beleggersbescherming voor wie zich op de execution only-beleggingsmarkt begeeft. In 2016 onderzoekt de AFM welke mogelijkheden er zijn om de passendheidstoets effectiever te maken. Hierbij maakt de AFM gebruik van inzichten over het gedrag van beleggers.

Resultaten	Oplevering
1a. Inventarisatie mogelijkheden aanpassen passendheidstoets: go / no go moment	Q1 2016
1b. Eventueel toetsen alternatieven passendheidstoets aan de hand van experimenten (bij go moment)	Q3 2016
1c. Eventueel voorstel alternatief passendheidstoets (bij go moment)	Q4 2016

2. Uitloop beleggersgiro's

In 2015 is onderzoek uitgevoerd naar beleggersgiro's. Aanleiding voor dit onderzoek vormt onder meer het feit dat de eisen rondom vermogensscheiding verder zijn aangescherpt. We hebben daarom een analyse gemaakt van het aantal beleggersgiro's en de activiteiten die zij verrichten. Ook hebben we beoordeeld hoe dit zich verhoudt tot de MiFID-bepalingen en dit met behulp van verschillende gesprekken getoetst bij diverse stakeholders.

Onze conclusies hebben geleid tot voorgestelde wijzigingen in de Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen (Nrgfo). Deze wijzigingen zullen begin 2016 geconsulteerd worden. De activiteiten in 2016 zullen zich daarom concentreren op de consultatie, en het nemen van een definitief besluit. De eventuele wijzigingen treden dan per 1 juli 2016 in werking.

Resultaten	Oplevering
2a. Consultatie wijzigingen Nrgfo	Q1 2016
2b. Beoordeling consultatiereacties en besluit definitieve wijzigingen	Q2 2016

3. Uitloop kwaliteit beleggingsdienstverlening

Dit project richt zich op het afronden van de lopende werkzaamheden van het project kwaliteit beleggingsdienstverlening uit 2015. De doelstelling is het verder verbeteren van de kwaliteit van beleggingsdienstverlening op het gebied van beleggingsadvies en vermogensbeheer in Nederland. Hiertoe heeft het project in 2015 dossieronderzoek gedaan naar de kwaliteit van de cliëntinventarisatie en passend beheer of advies, en koppelt het de bevindingen aan de individuele beleggingsondernemingen terug. In Q1 2016 wordt dit onderzoek afgerond. Ook wordt in Q1 2016 een rapport gepubliceerd met daarin enerzijds de bevindingen van het onderzoek uit 2015 en anderzijds handvatten waarmee beleggingsondernemingen de kwaliteit van hun dienstverlening verder kunnen verbeteren.

Resultaten	Oplevering
3a. Afronding dossieronderzoek beleggingsondernemingen: beoordeling en terugkoppeling	Q1 2016
3b. Afronding (informele) handhavingstrajecten	Q1 2016
3c. Publicatie rapport Kwaliteit Beleggingsdienstverlening 2015	Q1 2016

Thema huiseigenaren met problematische hypotheek krijgen een passende oplossing

Projectmatige activiteiten

4. Spaarhypotheek

In 2015 is aan het licht gekomen dat de administratie van spaarhypotheek van een bank niet aansluit op die van een verzekeraar. De AFM inventariseert hoe breed dit probleem is en monitort dat eventuele reparatie in het belang van klanten wordt uitgevoerd.

Resultaten	Oplevering
4a. Analyse omvang van probleem bij aanbieders van hypotheek en verzekeraars	Q1 2016
4b. Monitoren in hoeverre uitgangspunten voor reparatie in belang van klanten worden uitgevoerd	Q3 2016

5. Opslag spaarhypotheek en teveel aflossen

Een aantal hypotheekaanbieders houdt bij renteverlenging geen rekening met het opgebouwde kapitaal. Hypotheekaanbieders lopen door het opgebouwde kapitaal minder risico maar brengen wel (mogelijk ten onrechte) een risico-opslag, en dus hogere rente, in rekening bij de klant. Bij een spaar- of beleggingshypotheek kan te veel aflossen negatieve fiscale gevolgen hebben voor de consument. Hypotheekaanbieders moeten mogelijk hun processen aanpassen.

Resultaten	Oplevering
5a Inventarisatie beweegredenen bij aanbieders die geen rekening houden met opslagen	Q1 2016
5b. Standpunt opslagen bepalen en communiceren	Q2 2016
5c. Communicatie aan aanbieders over maatregelen risico teveel aflossen	Q2 2016
5d. Korte uitvraag naar opslag en aflossen bij enkele aanbieders	Q3 2016

6. Beleggingsrekeninghypotheek

Veel consumenten met een beleggingsrekeninghypotheek bouwen minder vermogen op dan verwacht. Dit zorgt ervoor dat zij aan het einde van de looptijd hun hypotheek niet (volledig) kunnen aflossen. In 2015 hebben aanbieders kwetsbare klantgroepen in kaart gebracht. In 2016 wordt onderzocht wat effectieve manieren zijn om deze klanten te helpen. Dit moet eraan bijdragen dat (kwetsbare) klanten aantoonbaar dichterbij hun doel worden gebracht.

Resultaten	Oplevering
6a. AFM verschaft duidelijkheid over mogelijkheden om klanten te helpen binnen wettelijk kader	Q1 2016
6b. AFM begeleidt aanbieders bij het uitvoeren van experimenten en brengt resultaten in kaart	Q3 2016

7. Aflossingsvrije hypotheek

Consumenten moeten tijdig voorzieningen treffen om te voorkomen dat zij aan het einde van de looptijd van hun aflossingsvrije hypotheek worden geconfronteerd met problemen. Hun maandlasten stijgen bijvoorbeeld doordat

de hypotheekrenteaftrek stopt. Of het verlengen van de hypotheek is niet mogelijk omdat het inkomen niet toereikend is, bijvoorbeeld vanwege het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Dit kan leiden tot noodgedwongen verkoop van de woning. Wij verwachten van hypotheekverstrekkers dat zij hun (kwetsbare) klanten effectief benaderen om voorzieningen te treffen en dat zij eventuele drempels daartoe wegnemen.

Oplevering

Resultaten	Oplevering
7a. Analyse omvang probleem en kwetsbare klanten	Q2 2016
7b. Hypotheekverstrekkers stimuleren om kwetsbare klanten effectief te benaderen	Q2 2016
7c. Drempels om voorzieningen te treffen identificeren en weg (laten) halen	Q3 2016

Thema MKB-klienten krijgen goede dienstverlening voor hun financiering

Projectmatige activiteiten

8. Dashboardmodule zakelijk klantcontact banken

Het mkb is voor kredietverlening grotendeels afhankelijk van banken. Het is belangrijk dat mkb-klienten kunnen beschikken over duidelijke klantinformatie over kredietproducten, zodat zij een weloverwogen beslissing kunnen nemen over de aanschaf van dit financieel product. In 2014-2015 heeft een nulmeting plaatsgevonden met betrekking tot de informatieverstrekking aan mkb-klienten. In 2016 volgt een nieuwe meting, zodat bepaald kan worden in hoeverre de verschillende onderzochte banken opvolging hebben gegeven aan onze aanbevelingen. De score van deze module wordt opgenomen in het Klantbelang Dashboard.

Resultaten	Oplevering
8a. De AFM ontvangt informatie van de banken over de informatieverstrekking aan mkb-klienten	Q1 2016
8b. De AFM deelt het beoordelingskader met de banken	Q1 2016
8c. De AFM informeert de banken over de resultaten met betrekking tot het onderzoek	Q2 2016

9. Follow up aanpak rentederivaten

Op 1 maart 2016 heeft de AFM een aanpak voor het oplossen van het rentederivatendossier gepresenteerd. Deze aanpak houdt in dat onafhankelijke deskundigen een herstellkader met de banken overeenkomen. Externe dossierbeoordelaars zullen zorgen voor de goede toezien op de toepassing van dat kader. De AFM houdt door middel van deelwaarnemingen toezicht op de juiste uitvoering van het herstellkader. De aanpak moet er toe leiden dat medio 2017 alle klienten die schade hebben geleden, een passende oplossing hebben gekregen.

Retail thema-overstijgend

Deze activiteiten vallen onder de verantwoordelijkheid van het domein Lenen, Sparen en Retailbeleggen. Een aantal activiteiten heeft echter een domeinoverstijgend karakter. Ze zijn daarom ook van belang voor het realiseren van de doelstellingen van het domein Verzekeren & Pensioen.

Projectmatige activiteiten

10. Activiteit programma productontwikkelingsproces en producten

De klient moet erop kunnen vertrouwen dat producten die hij aangeboden krijgt aantoonbaar het resultaat zijn van productontwikkelingsprocessen waarin op evenwichtige wijze rekening is gehouden met zijn belang. Via verkenningen van productgroepen en concrete interventies beoogt de AFM het zelfkritisch vermogen van aanbieders tijdens de productontwikkeling, productgoedkeuring en productevaluatie te ondersteunen en waar nodig te verscherpen.

Resultaten	Oplevering
10a. Onderzoek en terugkoppeling Product Approval Review Proces (PARP) specifieke instellingen	Q1-Q4 2016
10b. Marktbreed onderzoek PARP AIF instellingen	Q3 2016
10c. Onderzoek en rapportage kwaliteit lifecycle producten	Q2 2016
10d. Onderzoek en rapportage Conversies 2 ^e pijler pensioenproducten	Q2 2016
10e. Onderzoek en rapportage boetebeleid Hypotheken in combinatie met Mortgage Credit Directive	Q2 2016
10f. Onderzoek en rapportage PARP volmachtkantoren	Q4 2016
10g. Onderzoek rol Integriteitswetgeving bij PARP	Q4 2016

11. Implementatie MIFID II (Investor protection)

Nu de formulering van level 2 *delegated acts* en technische standaarden bijna voltooid is, is het project MiFID II *Investor Protection* vanaf 1 januari 2016 gestart met de operationele implementatie van MiFID II. Het project neemt de normen van MiFID II level 2 voor haar rekening die zien op het onderdeel *Investor Protection*. De ondersteuning bestaat uit Europese toezichtconvergentie, de implementatie in nationale wetgeving, voorlichting aan marktpartijen en op de voorbereiding van vergunningaanvragen. Hiermee willen wij voorkomen dat er bij marktpartijen onduidelijkheid bestaat over de toepassing en uitleg van zowel level 2-tekst als technische standaarden en/of over het proces en tijdstip van aanvragen van vergunningen. Het is noodzakelijk om het toezicht voor te bereiden op haar toezichtstaken die uit de MiFID II level 2 voortvloeien.

Resultaten	Oplevering
11a. EU Toezichtconvergentie - De teksten van de Q&A's, opinions, guidelines in het kader van MiFID-II zijn in lijn met onze AFM visie en toezichtmodel.	Q1-Q2 2016
11b. Vragen van marktpartijen zijn beantwoord, zowel schriftelijk als door middel van gesprekken.	Q1-Q4 2016
11c Het project heeft content geleverd voor de externe website van de AFM.	Q1-Q4 2016
11d. Bijwonen van ESMA task force bijeenkomsten en voorbereiden van IPISC en BoS-vergaderingen.	Q1-Q4 2016
11e. De AFM heeft de concept teksten die door minister van Financiën worden geconsulteerd becommentarieerd. Dit om te zorgen dat de teksten van deze amvb's in lijn zijn met de MiFID II (en dus met onze AFM visie).	Q3 2016

12. Voortzetting bijdrage aan internationaal traject PRIIPS

Dit project is in 2015 gestart en heeft als doel het Europese proces op een dusdanige manier te beïnvloeden dat er op level 2 nadere regels worden opgesteld die bijdragen aan een zo goed mogelijk *Key Investor Document* (KID). Met zo goed mogelijk wordt bedoeld dat het KID (i) een goede weergave geeft van de risico's, kosten en beoogd rendement van het beleggingsproduct en (ii) dat deze weergave begrijpelijk is voor consumenten en dat deze in staat worden gesteld om producten met elkaar te vergelijken. Het KID zal de financiële bijsluiter vervangen en betreft een bredere scope aan type producten dan de huidige financiële bijsluiter. De afronding van dit project zal begin 2016 plaatsvinden.

Resultaten	Oplevering
12a. Bijdrage aan het opstellen van de Regulatory Technical Standards ex artikel 8 PRIIPS	Q2 2016

13. Implementatie PRIIPS-verordening en de *Regulatory Technical Standards*

In Europa is overeenstemming bereikt over de level I teksten van de PRIIPS -verordening. Deze verordening beoogt meer transparantie van 'verpakte' beleggingsproducten, beter bekend onder de afkorting PRIIPS (*packaged retail*

investment and insurance based investment products). Verpakte beleggingsproducten moeten in de toekomst (vanaf 31 december 2016) vergezeld worden van een gestandaardiseerd informatiedocument. Dit is deels gebaseerd op het KID dat we kennen van de UCITS Richtlijn. Hoewel de afronding van het advies over de level II teksten vanuit Europa niet voor eind maart 2016 zal zijn, is het van belang dat zowel het toezicht als marktpartijen tijdig zijn voorbereid op de nieuwe verplichtingen en dat de nationale regelgeving (besluit gedragstoezicht financiële ondernemingen Wft (Bgfo) en de Nadere regeling gedragstoezicht financiële ondernemingen (Nrgfo) worden aangepast aan de direct werkende Verordening en de daarop gebaseerde *Regulatory Technical Standards*.

Resultaten	Oplevering
13a. Adviseren ministerie van Financiën over aanpassing wet- en regelgeving	Q2 2016
13b. Aanpassen Nrgfo	Q2 2016
13c. Voorbereiden van toezicht op de taken die uit de PRIIPs verordening en de RTS voortvloeien	Q3 2016
13d. Voorbereiden van marktpartijen op de taken die uit de PRIIPs verordening en de RTS voortvloeien	Q4 2016
13e. Europese convergentie- bijdragen aan de opbouw van een gemeenschappelijke toezichtcultuur en een consistente toepassing van de PRIIPs verordening en de RTS	Q4 2016

14. Consument & Incasso

Uit onderzoek van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) blijkt dat een grote groep incassobureaus zich misdraagt ten opzichte van, veelal kwetsbare, consumenten met betalingsachterstanden. Zo oefenen incassobureaus hoge druk uit op consumenten, brengen ze te hoge kosten en onterechte vorderingen in rekening bij consumenten. De AFM en de ACM ontwikkelen gezamenlijk in 2016 een toezichtstrategie om consumenten beter te beschermen en ze daarnaast ook weerbaarder te maken onder andere door voorlichting. Als gevolg weten consumenten wat een incassobureau wel, maar vooral wat een incassobureau niet mag.

Resultaten	Oplevering
14a. Ontwikkelen toezichtstrategie AFM en ACM	Q2 2016
14b. Duidelijkheid omtrent wettelijk kader en bevoegdheden AFM en ACM	Q2 2016
14c. Consumentenvoorlichting over gedragingen incassobureaus	Q3 2016
14d. Generieke en individuele beïnvloeding incassobureaus	Q4 2016